

Po stopách mlýnů na Moravské Dyji

Spálený mlýn (uváděn též jako Mlýn u splavu)
Foto: K. Kašparová

Interiér Louckého mlýna
Foto: J. Doláková

V samotných Dačicích kdysi byly mlýny dva: **Homolkův a Panský**. Při přecházení mostu přes řeku Dyji směrem na Palackého náměstí upoutá pozornost vpravo stojící výstavní vila s mlynářským znakem a nápisem „Restaurace Homolkův mlýn“. Byla postavena v době mezi světovými válkami. V prvním patře bydlel mlynář s rodinou, v přízemí byla pekárna, prodejna chleba a pečiva. V současné době je zde provozována restaurace.

Nyní nenápadný dům č.p. 39 v Kapetově ulici v Dačicích byl po staletí panským mlýnem. Šlo zřejmě o rozsáhlý mlýn s patrovou obytnou budovou, mlýnicí a vodní pilou. Panské mlýny tehdy mlely obilí vypěstované v panských dvorech a prodávaly pouze mlynářské výrobky (mouku, krupici, kroupy atd.). Mletí za války bylo značně omezeno. Ke krátké obnově mlýna došlo po válce, kdy se zde mlelo pro potřeby zajateckého tábora u Českého Rudolce. Provoz mlýna skončil v roce 1951.

Zelená turistická stezka vedoucí z Dačic směrem na Hradištko vede kolem několika dalších bývalých mlýnů: **Frelův, Hejbalův, Spálený, Velflův a Loucký**. Od Louckého mlýna to již není daleko do Starého Hobzí.

Cesta z dačického Havlíčkova náměstí ulicí V Kaštanech, podél zdi zámeckého parku, zavede návštěvníka do údolí řeky Dyje. Po levé straně teče řeka Dyje a po pravé svírají údolí **Toužinské stráně**. Tato přírodní památka o rozloze 3,07 ha je společenstvím suchomilných rostlin stepního charakteru. Nachází se zde vzácné druhy motýlů, brouků a plazů. Území je na západě a východě ohraničeno bývalými lomy - západní lom představuje významnou geologickou lokalitu díky mimořádné složitosti vrásnění komplexu rulových hornin několika typů.

Nedaleko ústí Volfířovského potoka se na Dyji nachází **Schüllerův mlýn**. Mlýn má podobu rozlehlého čtvercového stavení. To proto, aby byl mlýn vzdálený od ostatních obydlí chráněn před záškodníky. Dodnes je zde zachován vybetonovaný náhon a v návodní zdi jsou patrné otvory pro hřídele vodního kola na spodní vodu. Činnost mlýna byla ukončena po válce v roce 1945.

Druhým toužinským mlýnem je **Tunklův**, původně Horní mlýn, zvaný podle posledního mlynáře. Činnost mlýna byla zastavena v roce 1941.

